

Ανακοίνωση Συμβουλίων των ΑΕΙ

Το ισχύον από το 2011 θεσμικό πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση της χώρας (Ν. 4009/2011) εισήγαγε στα Ελληνικά ΑΕΙ δομές και αρχές ενός σύγχρονου Πανεπιστημίου, οι οποίες συγκλίνουν με τα διεθνή πρότυπα ακαδημαϊκής οργάνωσης. Δομές και αρχές που στηρίζονται στην αυτοδιοίκηση και την ανεξαρτησία των Πανεπιστημίων, υπηρετούν την αριστεία στην έρευνα και την εκπαίδευση, ενισχύουν την εξωστρέφεια και τη σύνδεσή τους με την κοινωνία και διασφαλίζουν τη διαφάνεια, την αξιοκρατία και την κοινωνική λογοδοσία. Δομές και αρχές που στο σύνολο τους αποσκοπούν στην αναβάθμιση του ακαδημαϊκού χώρου και την αποτροπή φαινομένων βίας και παρακμής.

Κομβικό στοιχείο στη φιλοσοφία του θεσμικού αυτού πλαισίου αποτελεί ο θεσμός του Συμβουλίου Ιδρύματος (ΣΙ). Ένας θεσμός που σχεδιάστηκε σε αντιστοιχία με τα διεθνώς ισχύοντα: α) ως όργανο σχεδιασμού και εποπτείας των ΑΕΙ υλοποιώντας το αυτοδιοίκητο των πανεπιστημίων και β) ως μίαντας σύνδεσής τους με την κοινωνία και τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα. Ενός οργάνου εκλεγμένου από τους διδάσκοντες των ΑΕΙ, το οποίο περιλαμβάνει στα μέλη του καταξιωμένες προσωπικότητες από τον ακαδημαϊκό και επαγγελματικό στίβο, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Παρά τις ποικίλες, συχνά βίαιες, αντιδράσεις, η πανεπιστημιακή κοινότητα ενέκρινε τον θεσμό των ΣΙ, συμμετέχοντας στις εκλογικές διαδικασίες του 2012, με ποσοστά της τάξης του 80%, κατά μέσο όρο.

Από την πρώτη ημέρα της εκλογής τους εδώ και τρία χρόνια, τόσο τα εσωτερικά όσο και τα εξωτερικά μέλη των ΣΙ, σεβόμενα το ρόλο που τους ανατέθηκε από την ακαδημαϊκή κοινότητα, εργάστηκαν συστηματικά, με σύνεση και επιμονή, καθώς και στο πνεύμα του νόμου για τον εκσυγχρονισμό του Ελληνικού Πανεπιστημίου, προωθώντας τις μεταρρυθμίσεις που ο ίδιος ο νόμος επιτάσσει αλλά ταυτόχρονα απαιτούν και οι καιροί και η Ελληνική κοινωνία.

Τα Συμβούλια επεδίωξαν τη χάραξη στρατηγικών κατευθύνσεων των πανεπιστημίων στη βάση των σύγχρονων επιστημονικών και κοινωνικών εξελίξεων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε Ιδρύματος, τη διαμόρφωση Οργανισμών και Εσωτερικών Κανονισμών που θα αποσαφηνίζουν το όραμα, τα μέσα και τους κανόνες της ακαδημαϊκής συμβίωσης, τον εξορθολογισμό της διαχείρισης των οικονομικών πόρων και τη δημιουργία αποτελεσματικών δομών για τη στήριξη της έρευνας και την ενίσχυση της φοιτητικής μέριμνας (ΝΠΙΔ). Στο έργο τους αυτό αντιμετώπισαν, στα περισσότερα Ιδρύματα, τη συνεχή αμφισβήτηση και υπονόμευση του ρόλου τους από κατεστημένα κέντρα που έβλεπαν να κλονίζεται η ανεξέλεγκτη δράση τους. Παράλληλα, και η ίδια η Ελληνική πολιτεία δεν υποστήριξε επαρκώς τις δομικές και ουσιαστικές αλλαγές που η ίδια θεσμοθέτησε, επιλέγοντας την τακτική της αδράνειας και των εξισορροπιστικών παρεμβάσεων.

Στη διάρκεια του τελευταίου χρόνου, το σύνολο των θεσμικών μεταβολών που έφερε ο Ν. 4009/2011 τέθηκαν υπό αμφισβήτηση εκ μέρους της κυβέρνησης, σε μια απόπειρα επιστροφής στο παρελθόν, ενώ τα Συμβούλια δέχθηκαν - σε θεσμικό αλλά και προσωπικό επίπεδο - πρωτοφανείς

επιθέσεις απαξίωσης του ρόλου τους από κυβερνητικούς παράγοντες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να επικρατήσει ένα κλίμα παραλυτικής θεσμικής αβεβαιότητας και να οδηγήσει σε παραίτηση ορισμένα εξέχοντα μέλη των ΣΙ που επί δύο χρόνια εργάσθηκαν με ανιδιοτέλεια για την ανασυγκρότηση του Ελληνικού πανεπιστημίου, επιχειρώντας έτσι να προβάλουν τις καταστροφικές συνέπειες των δρομολογούμενων μεταβολών και να προασπίσουν την αξιοπρέπεια τους.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου εμφανίζεται σήμερα να παραπέμπει στο μέλλον τα αρχικά της σχέδια, ενώ ταυτόχρονα προωθεί αποσπασματικές ρυθμίσεις που προσβάλλουν κάθε έννοια αυτοδιοίκητου και αναδιατάσσουν με πελατειακή λογική τους διακριτούς και συμπληρωματικούς ρόλους των Ανώτατων Ιδρυμάτων. Ενδεικτικά, η μονιμοποίηση της λεγόμενης πτυχιακής εξεταστικής κινείται στην αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και μετατρέπει τα πανεπιστήμια σε εξεταστικά κέντρα εις βάρος της ποιότητας της εκπαίδευσης και τελικά των ίδιων των φοιτητών. Επίσης, δεν θα πρέπει να επιχειρούνται αποσπασματικές και οριζόντιες αλλαγές στις μεταπτυχιακές σπουδές, χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση. Αντίθετα, θεωρούμε ότι πρέπει να ενεργοποιηθούν οι σχετικές διατάξεις του Ν.4009/11 για τη δημιουργία Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών στα ΑΕΙ, ώστε να αναβαθμισθεί η μεταπτυχιακή εκπαίδευση προς όφελος των σπουδαστών και της κοινωνίας. Εκτός όμως των ανωτέρω, προωθούνται και ρυθμίσεις για την αναδρομική νομιμοποίηση διαχειριστικών και διοικητικών πράξεων των προηγούμενων Πρυτανικών αρχών, όπως π.χ. την αναδρομική νομιμοποίηση όλων των δαπανών που έγιναν στους Ειδικούς Λογαριασμούς Έρευνας με το νομοσχέδιο για την Έρευνα που προωθείται στη Βουλή, παρόλο που βρίσκονται σε εξέλιξη έλεγχοι για παραβιάσεις των κανονισμών και των νόμων. Οι κυβερνητικές αυτές παρεμβάσεις δεν προάγουν τη χρηστή διοίκηση, αλλά αντιθέτως, υπογραμμίζουν τη σημασία του θεσμού των ΣΙ για τη διασφάλιση της διαφάνειας και λογοδοσίας στο πλαίσιο του αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων. Την ίδια στιγμή, εγκλωβισμένη στις αρχικές της προθέσεις και υποσχέσεις, αρνείται οποιαδήποτε επαφή με τα ΣΙ σε σημείο μάλιστα που δεν υπογράφονται από την πολιτική ηγεσία οι διαπιστωτικές πράξεις μεταβολής της σύνθεσής τους, θέτοντας σε κίνδυνο τη λειτουργία των Ιδρυμάτων.

Η θητεία των πρώτων δημοκρατικά εκλεγμένων Συμβουλίων ολοκληρώνεται μέσα στο 2016. Παρά τις αντίξοες συνθήκες και τη συνεχή απαξίωση του ρόλου των ΣΙ, παραμείναμε μέχρι σήμερα στη θέση μας θεωρώντας ότι οφείλουμε να υπερασπιστούμε το θεσμό και το Ελληνικό πανεπιστήμιο. Ελπίζουμε ότι η Πολιτεία δεν θα μας αναγκάσει να αναθεωρήσουμε τη στάση μας αυτή. Από την πλευρά μας, σχεδιάζουμε να καταθέσουμε μαζί με τον απολογισμό μας, την εμπειρία που αποκτήθηκε στη διάρκεια αυτών των ετών και τις προτάσεις μας ανά Ίδρυμα αλλά και για συνολικά θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των ΑΕΙ.

Παράλληλα, τα ΣΙ καλούν την Πολιτεία να σεβασθεί την αυτοτέλεια των Ελληνικών Πανεπιστημίων αλλά και τον θεσμό και τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων. Να αναστοχασθεί και να επανεκτιμήσει τον ρόλο που αυτά μπορούν να παίξουν σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς για τα Ελληνικά Πανεπιστήμια αλλά και για τη χώρα συνολικά στο πλαίσιο των διαδικασιών που ο ίδιος ο Ν. 4009/11 προβλέπει για την αξιολόγησή του. Οι καιροί επιβάλλουν αλληλοσεβασμό, ανασυγκρότηση δυνάμεων, δημιουργικό διάλογο, καθώς και ορθολογικό σχεδιασμό και ρεαλιστικό προγραμματισμό

για μια ανώτατη εκπαίδευση που ανταποκρίνεται στις προκλήσεις των καιρών και βρίσκεται στην υπηρεσία της παιδείας και της κοινωνίας.

ΟΙ ΥΠΟΓΡΑΦΟΝΤΕΣ

1. Καθηγητής Γεώργιος Τσώκος, Πρόεδρος Συμβουλίου Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών,
2. Καθηγητής Χαράλαμπος Παπαγεωργίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών,
3. Καθηγητής Σπύρος Αργυρός, Αναπληρωτής Πρόεδρος, Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου,
4. Καθηγητής Νικόλαος Δαλέζιος, Πρόεδρος Συμβουλίου Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών,
5. Καθηγήτρια Έφη Τσακαλίδου, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών,
6. Καθηγητής Richard Hunter, Πρόεδρος Συμβουλίου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
7. Καθηγητής Βασίλειος Ταρλατζής, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
8. Καθηγητής Γεώργιος Κωνσταντινίδης, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Μακεδονίας,
9. Καθηγητής Ανδρέας Γεωργίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Μακεδονίας,
10. Καθηγητής Χαράλαμπος Γαβράς, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Πατρών,
11. Καθηγητής Χαράλαμπος Γώγος, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Πατρών,
12. Καθηγητής Παναγιώτης Ν. Σουκάκος, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
13. Καθηγητής Γεώργιος Νάκος, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
14. Καθηγητής Κωνσταντίνος Δαφέρμος, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Κρήτης,
15. Καθηγήτρια Μαρουδιώ Κεντούρη, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Κρήτης,
16. Καθηγητής Διονύσιος Τσιχριτζής, Πρόεδρος Συμβουλίου Πολυτεχνείου Κρήτης,
17. Επί τιμή Πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας, Γεώργιος Παναγιωτόπουλος, Πρόεδρος Συμβουλίου Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου,
18. Καθηγητής Ευστράτιος Μαλτέζος, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου,
19. Καθηγητής Κωνσταντίνος Μαλίζος, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
20. Καθηγητής Σταύρος Θωμαδάκης, Πρόεδρος Πανεπιστημίου Αιγαίου,
21. Καθηγητής Νικόλαος Ζούρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος Πανεπιστημίου Αιγαίου,
22. Καθηγητής Κωνσταντίνος Αγγελόπουλος, Πρόεδρος Συμβουλίου Ιονίου Πανεπιστημίου,
23. Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου Επικρατείας Χρίστος Γεραρής, Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Πελοποννήσου,

24. Καθηγητής Ιωάννης Δουβής, Αναπληρωτής Πρόεδρος Συμβουλίου Πανεπιστημίου Πελοποννήσου,
25. Καθηγητής Αμεντέο Οντόνι, Πρόεδρος Συμβουλίου Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών,